مطالعه

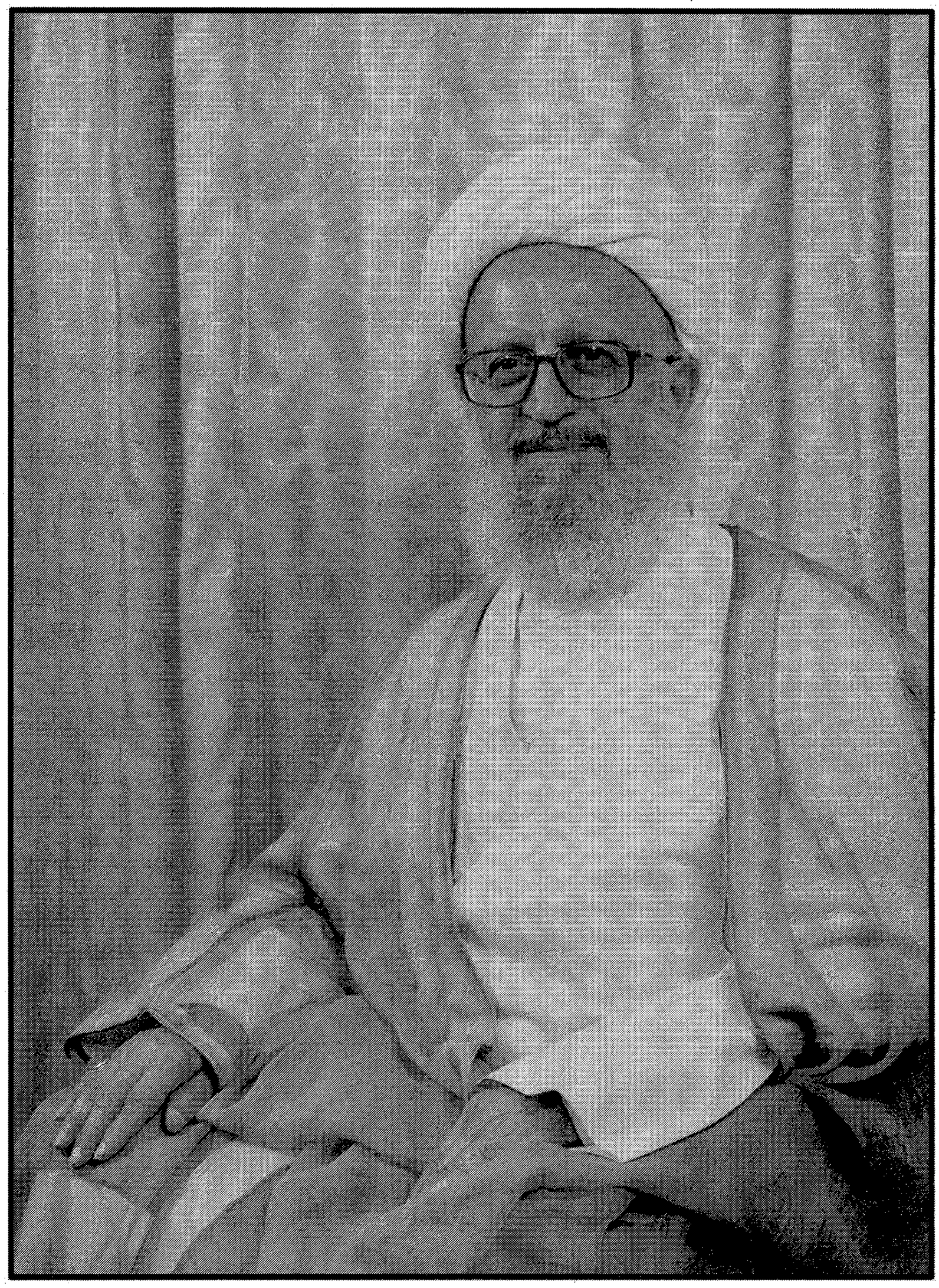

در محضر

حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (دامت برکاته)

حجت الاسلام و المسلمین پورسید آقایی:

فرارسیدن نهم ربیع الاول، آغاز سال روز امامت خاتم الاوصیاء، حضرت بقیة الله الاعظم، ولی عصر ـ عجل الله تعالی فرجه الشریف ـ را به محضر حضرت آیة الله العظمی مکارم شیرازی و همه عزیزان حاضر در مجلس تبریک و تهنیت عرض می کنم.

این روز را که در حقیقت در امتداد غدیر و بلکه خود، غدیر دیگری است و روز بیعت و تجدید عهد با امام زمان(عج) است، به محضر حضرت عالی رسیدیم، تا از بیانات و رهنمودهای شما استفاده کنیم و از این که ما را به حضور پذیرفتید، بسیار سپاسگزاریم.

در ابتدا اجازه می خواهم که به اختصار به معرفی مرکز تخصصی مهدویت و برخی اهداف و برنامه های آن و نیز بعضی از کارهایی که تاکنون صورت گرفته، بپردازم.

اجمالاً عرض می شود، مرکز تخصصی مهدویّت، با همت برخی شخصیت های فرهنگی به ویژه حضرت حجت الاسلام و المسلمین حاج آقای قرائتی (دامت توفیقاته) و حمایت های مقام معظم رهبری (دام ظله) ایجاد شده است. این مرکز، وابسته به بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج) و به عنوان تنها مرکزی است که به صورت آموزشی، پژوهشی، تبلیغی و هنری دربارهٔ حضرت مهدی(ع)، مشغول فعّالیّت است.

از جمله اهداف این مرکز، پرورش اساتید و تربیت مبلغان در این موضوع، گسترش و تعمیق مباحث مهدویت در سطح جامعه و دفاع از فرهنگ غنی و اصیل مهدویت در برابر شبهات داخلی و خارجی، است.

در این مرکز، هم اکنون بیش از یکصد نفر از طلاب و فضلا مشغول به تحصیل هستند. این دوره چهارمین دوره آموزشی این مرکز است ـ سه دوره تربیت مدرس و یک دوره سطح سهٔ حوزه. ـ الحمدلله هم چنان که مستحضر هستید به تازگی با همت و

تلاش بعضی از آقایان و عنایت حضرت عالی، این مرکز به عنوان یکی از مراکز تخصّصی حوزه و با نام «مرکز تخصّصی امامت و مهدویت» به تصویب رسید و از ابتدای سال گذشته بیست و پنج نفر از طلاب در مقطع سطح سه، مطابق مقررات حوزه، گزینش شدند که هم اکنون مشغول به تحصیل هستند. در این رابطه، سرفصل ها و دروسِ سطح چهار هم آماده شده است، که به محض کسب مجوز برای سطح چهار، گزینش طلاب در این مقطع هم انجام خواهد شد، ان شاء اللّه.

گفتنی است که این مرکز، در راستای اهدافی که دارد، در تلاش است شعبه‌هایی را در مراکز برخی استان‌ها مانند: مشهد، اصفهان و... تأسیس کند؛ که بحمداللّه در اصفهان مرکزی به همین نام تأسیس شده که فعالیّت‌های آموزشی و تبلیغی شایان توجهی دارد و در مشهد الرضا(ع) نیز در حال تشکیل است.

از دیگر فعالیت‌های این مرکز، انتشار فصلنامه‌ای علمی ـ تخصصی با نام «انتظار» است که مورد استقبال حوزه‌ها و مراکز علمی قرار گرفته است؛ به طوری که تمام شماره‌های آن، با وجود چاپ‌های متعدد، نایاب است.

از جمله برنامه‌های این مرکز، تشرف به محضر مراجع بزرگوار، جهت استفاده از بیانات و رهنمودهای آنان است.

عرض پایانی من، درخواست از حضرت عالی، برای تاکید و اهمیّت دادن بیش‌تر به مباحث مهدویت در حوزه‌هاست؛ زیرا همان طور که مستحضر هستید، این مباحث به دلایل اعتقادی، سیاسی و اجتماعی از اهمیت به‌سزایی برخوردار است و متأسفانه در طول بیست و پنج سال پس از انقلاب، به خاطر برخی جهات، از جمله اتهام وابستگی به انجمن حجتیّه، آن گونه که شایستهٔ این مباحث است، به آن پرداخته نشده است.

مهدویت، با توجه به نگاه و رویکرد جدی به آیندهٔ انسان و پایان تاریخ و با توجه به زمینه‌ها و پشتوانه‌های عمیق اعتقادی و فرهنگی، که در پیروان و عاشقان خود دارد، می تواند از مهم ترین عوامل رشد جامعه و نجات از رکود و انحطاط باشد؛ هم چنان که بیش ترین سهم را در ایجاد نشاط و امید به آینده و بسیج جوانان و توده‌های مردم دارد.

در این زمینه سخن بسیار است، ولی بیش از این مصدع نشوم. بار دیگر از این که جمعی از فرزندانتان را به حضور پذیرفتید، تشکر می کنم. امیدوارم بتوانیم از این فرصت پیش آمده نهایت بهره را ببریم و بیانات و رهنمودهای حضرت عالی را چراغی فراراه فعالیت‌های خود و این مرکز قرار دهیم.

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین و صلی الله علی سیّدنا محمّد و آله الطیبین الطاهرین، لا سیما بقیةالله المنتظر، أرواحنا فداه. ﴿و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون﴾.

بررسی موضوع مهدویت، یک وظیفه است

از دیدار شما عزیزان، برادران عزیز و محترمی که در رشته تخصّصی مهدویّت مشغول فعالیّت هستید بسیار خوش‌بختم. حقیقت، این است که حوزه علمیه قم، مسئولیّت‌های زیادی برای دفاع از حوزه تشیع دارد. یک بخش مهم آن، دفاع از حوزه مهدویّت است.

ایّام، ایّام شهادت حضرت امام حسن عسکری(ع) و آغاز سال روز امامت امام زمان (عج) است. معروف است که ما، در روز شهادت امام حسن عسکری، با یک چشم اشک حسرت می‌باریم و با یک چشم، اشک شوق. حسرت و اندوه، از این مصیبت است که امام یازدهم را از دست داده‌ایم و شوق، از آن نعمت الهی است که در سایه امام زمان قرار گرفته‌ایم. بنابراین، این ایام، با مسئله مهدویّت، تناسب زیادی دارد.

همان طور که برادرمان اشاره فرمودند، مسئله مهدویّت، سال‌های زیادی بود که تحت پوشش یک عناوین دیگر قرار گرفته بود و شکل و شمایل خودش را از دست داده بود و سبب

شده بود که عدّه زیادی از آن فاصله بگیرند. اگر کسی می‌خواست درباره حضرت مهدی و حضرت حجت(ع) بحث کند، به او اتّهام حجتیّه بودن می‌زدند و مشکلاتی برای او پیدا می‌شد و یا به نفع گروه خاصی تمام می‌شد، امّا به زودی معلوم شد که باید حساب‌ها از هم جدا کرد. ما که نمی‌توانیم با حضرت مهدی(ع) خداحافظی کنیم! ما که نمی‌توانیم درباره ایشان بحث نکنیم! برای شما عزیزان که مشغول بحث بررسی در این‌باره هستید، روشن است که عدّه زیادی در طول تاریخ، از نام مقدّس «مهدی» سوء استفاده کرده‌اند. همین امروز، در میان نامه‌هایی که برای ما آمده است، نامه‌ای بود که نوشته بود: «برگه‌ای به دست ما رسیده، به نام این که سیّد حسنی در عراق ظهور کرده است و مردم را دعوت کرده است و مراجع را به مباهله خوانده است»!

این سوء استفاده‌هایی که در گوشه و کنار جهان اسلام، از مسئله مهدویت می‌شود و شده است، مانع از این نیست که ما از این مسئله اساسی، خودمان را کنار بکشیم.

حوزه علمیّه قم، در شرایط فعلی، تنها پایگاه برای دفاع از اسلام و تشیع است. البته، امیدوارم حوزه علمیه نجف هم با قطع شرِّ اشغال‌کنندگان، بار دیگر زنده شود و به دفاع از حوزه تشیع بپردازد. حال با این وضع، آیا نباید رشته‌ای به نام مهدویّت، بررسی مسایل درباره حضرت مهدی(ع) را بر عهده بگیرد؟

مهدویّت، نقطه امید بخش و زندگی‌ساز

به یقین باید باشد، به‌خصوص این که مسایل مربوط به حضرت مهدی(ع)، در مرکزِ حملات و تیراندازی‌های مخالفان قرار گرفته است! آنان می‌دانند، ایمان به حضرت مهدی(ع)، سبب بالندگی و شادابی جامعه شیعه است. شیعه، به عشق او زنده است و به عشق او گام بر می‌دارد. به واسطه انتظار او، هرگز، گرد و غبار یأس، بر دل و جان شیعه نمی‌نشیند. نه تنها شیعه، اهل سنّت هم در انتظار مهدی هستند. تفاوت، فقط، در این است «آیا او متولد شده است و یا در آخر الزمان متولد می‌شود؟».

مهدویّت، اجماعی است

مسئله قیام مهدی، از آغاز اسلام، در میان مسلمانان مطرح بوده است. احادیث مهدی را دقت کنید! نکته جالبی دارد.

پیغمبر اکرم می‌فرماید: «مهدی، جَبْهه‌اش [پیشانی‌اش] این طور است؛ چشمانش این طور است؛ بینی‌اش، این طور است.» درباره اصل وجود و ظهور مهدی بحث نمی‌کند، بلکه از نشانه‌ها و جزئیات می‌گوید. معنای این گفته، این است که اصل مسئله، برای مسلمانان زمان

پیغمبر هم روشن بوده است و حضرت دارد شاخ و برگ را بیان می‌کند. ما، در فقه، وقتی از بعضی از مسائل بحث می‌کنیم، می‌بینیم از اصل مسئله، کسی از امام سؤال نکرده، بلکه از شرایط، موانع، جزئیات‌سؤال کرده، می‌گوییم، به قدری اصل مسئله، مسلم بوده که درباره اصل آن، سؤال نمی‌شده، بلکه از شرایط و موانع و جزئیاتش سؤال می‌پرسیده‌اند! وقتی ما نگاه می‌کنیم می‌بینیم، بحث از خصوصیات ظاهر او و... است، معلوم می‌شد که از زمان پیغمبر، مسئله، خیلی روشن بوده است.

این نکته نیز خیلی جالب است. امام سجاد، سلام الله علیه، موقعی که در شام خطبه می‌خواند، از مسائلی که خودش را با آن معرّفی می‌کند، مسئله حضرت مهدی است. شامیان، سالیان دراز، به سبب حکومت بنی‌امیه و معاویه، نه تنها از حضرت علی(ع) دور شده بودند، بلکه از اسلام دور افتاده بودند!

امروز، مدارک روشنی در دست است که معاویه، از اصل این که نام پیغمبر در اذان برده می‌شد، ناراحت بود و می‌گفت: «باید روزی برسد که این نام فراموش بشود.»! خوب، شامیان همه چیز را فراموش کردند، ولی از خطبه امام سجاد معلوم می‌شود که مهدی را فراموش نکرده بودند: «**منّا أسد الله و أسد الرسول و منّا الطیار و منّا مهدی هذه الأُمة**؛ ای شامیان! شما خبر دارید که مهدی این امّت ظهور می کند. مهدی این امّت، از ما است! اگر ما را خارجی معرفی کردند، اشتباه است! حمزه، از ما بود! طیار، از ما بود! مهدی امّت از ما است!»؛ یعنی، مسئله، آن قدر روشن بود که مردم شام هم با آن همه دوری از اسلام، با این موضوع آشنا بودند. اگر این، یک مسئله مجهولی بود، کسی که نمی‌آید به وسیله یک مسئله مجهولی، خودش را به مردم معرفی بکند! بنابراین، این مسئله، یک مسئله بنیادی در اسلام است. شما عزیزان که مشغول این برنامه هستید، می‌دانید که اهل سنّت، کتاب‌های زیادی درباره مهدی نوشته‌اند. کتابی داریم که یکی از دانشمندان اهل سنت نوشته است و آن را «**فی تواتر الأخبار فی المهدی**» نامیده است.

مهدویّت، آب حیات است

خوب، این مسئله، یک مسئله بسیار مهمّی است. اهمیّت آن، وقتی روشن می‌شود که در بعضی از آیات، خوب دقت کنید. در آیه شریف ﴿**قل اَرَأَیتم ان اَصبَح ماؤکم غوراً فمن یاتیکم بماءٍ معین**﴾(ملک: ۳۰) روایت داریم که یک تفسیر «ماء معین»، امام زمان است. آب، مایه حیات است. هر کجا یک چشمه آب هست، نشانه زندگی و حیات است. تا آب نباشد، هیچ چیزی نیست. در این جا می‌فرماید، امام زمان، «ماء معین» است. به همان اندازه که برای زندگی

مادی ما، آب جاری ضرورت دارد، به همان اندازه، برای زندگی معنوی ما، یاد امام زمان، عشق به امام زمان، انتظار امام زمان، لازم است. آن چه گل‌های فضیلت و شکوفه‌های انسانیّت را بر شاخسار وجود ما آشکار می‌کند، همین «ماء معین» یعنی حضرت مهدی (عج) است.

همه شنیده‌ایم که در روایت، حضرت مهدی (عج) به آفتاب پشت ابر تشبیه شده است. کار آفتاب در جهان مادّه چیست؟ نور آفتاب، مایه هر حرکتی در کره زمین است. می‌گویند، هر حرکتی که در کره زمین می‌شود، به نور آفتاب مرتبط است. تمام موادّ انرژی‌زا، از نور آفتاب، است. سدهایی می‌سازند و آب‌ها را پشت آن جمع می‌کنند و با تونل‌هایی که در آن می‌زنند، آب را جاری می‌کنند و برق را تولید می‌کنند و در سایه برق، کارخانه‌ها کار می‌کنند. وقتی نگاه می‌کنیم، می‌بینیم حرکت آن‌ها، به نور آفتاب، است. آفتاب‌بر دریاها می‌تابد و آب‌ها بخار می‌شوند و ابرها را تشکیل می‌شوند و باران می‌بارد و اختلاف درجه حرارت پیدا می‌شود و بادها تولید می‌شوند و ابرها را حرکت می‌دهند و باران‌ها می‌بارد و پشت سد، جمع می‌شود و توربین‌ها را حرکت می‌دهد و برق ایجاد می‌شود.

نور آفتاب، سرچشمه همه زیبایی‌ها است! تمام گل‌های زیبا، تمام بال و پرهای پرندگان زیبا، تمام رنگ‌هایشان، از تابش نور آفتاب است. وقتی وجود مهدی به نور آفتاب تشبیه می‌شود، یعنی حسّ و حرکت و زیبایی و جنبش و حیات، از ناحیه حضرت مهدی (عج) است.

پرورش بندگان صالح، زمینه ظهور است

به هر حال، امیدوارم بتوانیم هم دوستان را روشن سازیم و هم دشمنان را بر سر جا بنشانیم. الان دارند پول خرج می‌کنند برای این که چهره نورانی حضرت مهدی (عج) را در نظرها طور دیگری جلوه دهند! آمدند یک اشکالی را مطرح کردند. گفتند، شما می‌گویید: «حضرت مهدی(ع)، وقتی قیام می‌کنند که عالم، پر از ظلم و جور و فساد شود. پس به ما اجازه بدهید، به عنوان مقدمه ظهور، ما هم به ظلم و فساد، کمک کنیم.»! پاسخ این اشکال، این است که ظلم و فساد، به تنهایی، برای ظهور حضرت کافی نیست. حضرت، وقتی ظهور می‌کند که جهان «عباد صالح» باشد: ﴿و لقد کتبنا فی

● به همان اندازه که برای زندگی مادی ما، آب جاری ضرورت دارد، به همان اندازه، برای زندگی معنوی ما، یاد امام زمان، عشق به امام زمان، انتظار امام زمان، لازم است.آن چه گل‌های فضیلت و شکوفه‌های انسانیّت را بر شاخسار وجود ما آشکار می‌کند، همین «ماء معین» یعنی حضرت مهدی (عج) است.

● ظلم به اندازه کافی هست! ما باید «عبادی الصالحون» را درست کنیم

الزبور من بعد الذکر ان الأرض یرثها عبادی الصالحون﴾

ظلم و فساد، در عالَم زیاد است. اگر ظلم و فساد، به تنهایی برای ظهور حضرت کافی بود، تا حالا حضرت ظاهر شده بود! ظلم به اندازه کافی هست! ما باید «**عبادی الصالحون**» را درست کنیم؛ یعنی، یک گروهی انقلابی و قوی و هوشیار و بیدار و آگاه باید باشند تا این انقلاب حضرت مهدی(ع) آشکار بشود.

برادری سؤال کرده بود که «چرا یکی از القاب حضرت مهدی، اباصالح است؟ مگر حضرت ، فرزندی به نام صالح دارد؟». گفتیم، «اَب» در لغت عرب، تنها به معنای پدر نیست، بلکه به معنای «صاحب» نیز هست. اباصالح، یعنی کسی که صُلحایی در اختیار دارد. این «**اباصالح**» از این آیه قرآن گرفته شده است: ﴿**و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون**﴾(انبیاء، ۱۰۵)

خودسازی، مقدمهٔ ظهور است

دعای برای تعجیل ظهور، بسیار مهم است و مسجد جمکران، یک کانون بسیار مقدّس برای یاد مهدی(ع) است و دعای ندبه، یک دوران تاریخ ولایت و نبوّت تا منتهی می‌شود به تاریخ حضرت مهدی (ع). همه این‌ها بوده است، امّا نباید شیعیان، به این‌ها قناعت کنند! آن چه لازم است، خودسازی و دیگرسازی است: ﴿**انّ الأرض یرثها عبادی الصالحون**﴾ دنیا، پر از فساد شده است و جنایتکاران دنیا، جنایت را به حدّ اعلا رسانده‌اند! شما ببینید، دو دولت یاغی و جانی، تمام قوانینی را که خودشان تصویب کرده‌اند، قوانین بین‌المللی و قوانین انسانی و قوانین بشری، همه را زیر پا گذاشتند! اسراییل، هر روز، می‌کشد و ویران می‌کند و از بین می‌برد! آمریکای جنایتکار هم مسابقه جنایت گذاشته است! نه تابع قانونی هستند و نه تابع حکمی و نه هیچ قانونی را در دنیا به رسمیت می‌شناسند و نه عاطفه انسانی دارند و نه رحم! واقعاً، وقتی انسان می‌بیند، این همه از ملت مظلوم فلسطین کشته می‌شود، خانه‌هایشان ویران می‌شود، دنیا هم خاموش است، این طرف هم می‌بینید که جنایتکاران در عراق چه‌ها می‌کنند، این‌جا است که ظلم و فساد، به اندازه کافی هست. باید «عبادی الصالحون» [ایجاد شود]، ان شاء الله، از نفس گرم شما، یک فعّالیّت همگانی بشود.

من، عرایضم را کوتاه می‌کنم. شما عزیزان را به خدا می‌سپارم. برنامه‌هایتان را می‌ستایم. از امام زمان(ع) می‌خواهم که اِن شاء الله، بال و پر محبتش را بر سر همه شما و همه شیعیان

و همه کسانی که برای نجات اسلام و تشیع زحمت می‌کشند، بگستراند.

سطحی کردن مسئله مهدویت، خطری بزرگ

انتظار: برخی افراد، بحث مهدویّت را امروزه خیلی سطحی کرده‌اند. آنان، بابی را به نام ملاقات گرایی باز کرده، می گویند، باید به دنبال ملاقات با آقا بود ملاقات با آقا، راحت است و این فکر را در قالب کتاب‌ها و سخنرانی ها و اخیراً به وسیله مجلهٔ خود به شدّت ترویج می کنند. می خواستیم نظر شما را در این باره جویا شویم. یک جریان دیگر هم هست که می گوید، ظهور نزدیک است. در این باره هم نظرتان را بفرمایید.

آیت الله العظمی مکارم: متأسفانه، همین طور که بیان کردند، یک عده سوء استفاده‌گر درباره این مسئله پیدا شده‌اند. همیشه، از مهم‌ترین مسائل سازنده، از سوی بعضی بدترین سوء استفاده‌ها شده است. مسئله مهدویّت هم همین طور است. افراد نادرستِ گناهکارِ آلوده تحت عنوان مسایل مربوط به مهدویت، گاهی افراد را اغفال می‌کنند و سوء استفاده می‌کنند. در مجالس می‌آیند می‌گویند، چشم‌هایتان را ببندید که حضرت مهدی(ع) آمد و بوی حضرت مهدی(ع) را می‌شنویم و دیشب حضرت مهدی(ع) را دیدم و...!

این گونه برخوردها، یا ناشی از فکر کوتاه است و یا توطئه‌ای در کار است که می‌خواهند ابهت مسئله را بشکنند و خراب کنند! ما باید به هوش باشیم و جلوی این سوء استفاده‌ها را بگیریم! لباس روحانیت بسیار مقدّس است، ولی از همین لباس بسیار مقدّس، یک کسی ممکن است سوء استفاده بکند! ما باید مراقب باشیم! آنانی که ناآگاهند، باید بیدارشان کنیم و آگاهند، باید با ایشان مبارزه کرد. آنانی که کسانی که می‌آیند و خبر از نزدیک شدن ظهور می‌دهند، کارشان برای متزلزل کردن دل‌ها است! من فراموش نمی‌کنم که قبل از سال ۱۴۱۴ هجری قمری، یک شایعه مفصلی پخش کردند که در سال ۱۴۱۴ حضرت می‌آید!

هر کس وقت ظهور را تعیین کند، به ما دستور داده شده که تکذیبش کنیم و او را آدم کذّاب و دروغ‌گو بدانیم! هر کسی ادعای رؤیت کند، وظیفه‌مان این است که تکذیبش کنیم. مسایل مهدویت را نباید به سطح پایین، نازل دهیم. امام زمان به این کار راضی نیست!

● **اباصالح، یعنی کسی که صُلحایی در اختیار دارد. این «اباصالح» از این آیه قرآن گرفته شده است:** ﴿و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون﴾

همیشه، ما، گرفتار دوستان نادان بودیم و دشمنان دانا! الان هم گرفتاریم. شما می‌بینید در مسایل عزاداری امام حسین(ع)، ما، هم گرفتار دشمنان دانا هستیم! و هم دوستان نادان! گاهی مسایل کفرزا را در مجالس عزاداری حسینی می‌گویند. لا اله الا زینب، کفر است! بنابراین، در هر دو جبهه، باید کوشید. منتهی در این دو جبهه، دوستان نادان را بیش‌تر باید ارشاد کرد. حالا اگر یک جریان‌هایی باشد و یک حساب و کتابی، با آنان باید مبارزه کرد! در همه این مراحل، باید با منطق برخورد کرد. منطق ما، الحمد للّه، در مسئله ظهور حضرت مهدی(ع)، خیلی قوی است. در این باره، هم منطق عقل و هم آیه و هم در روایت و هم اجماع داریم.

● هر کس وقت ظهور را تعیین کند، به ما دستور داده شده که تکذیبش کنیم و او را آدم کذّاب و دروغ‌گو بدانیم! هر کسی ادعای رؤیت کند، وظیفه‌مان این است که تکذیبش کنیم. مسایل مهدویت را نباید به سطح پایین، نازل دهیم. امام زمان به این کار راضی نیست! همیشه، ما، گرفتار دوستان نادان بودیم و دشمنان دانا! الان هم گرفتاریم.

انتظار: آیا ما، مأمور به درخواست و طلب دیدار حضرت هستیم؟ به عبارت دیگر آیا از جمله تکالیف شیعه در عصر غیبت، درخواست و تقاضای دیدار با امام است؟ یا چنین تکلیفی نیست؟

آیت الله العظمی مکارم: نه؛ ما، مأمور نیستیم....

انتظار: جزء تکالیف هست، حتی به صورت مستحب؟

آیت الله العظمی مکارم: نه؛ ما مأمور نیستیم که اصرار به دیدن حضرت داشته باشیم. کسی ممکن است خدمت حضرت مشرّف بشود، امّا آنانی که مشرّف شدند، خبری نمی‌دهند. آنان، تظاهر به این مسایل نمی‌کنند. بر اساس رواج همین تفکر غلط، خیلی‌ها می‌آیند پیش ما و می‌گویند: «آقا! دعا کنید تا حضرت مهدی(ع) را ببینیم.»! نباید یک چنین امیدی را و یا یک چنین فکری را در جامعه ایجاد کنیم. اِن شاء الله می‌مانیم و ظهور حضرت را می‌بینیم. **و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.**